

พระราชบัญญัติ
ทางหลวงสัมปทาน
พ.ศ. ๒๕๔๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๒
เป็นปีที่ ๕๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

ให้ประกาศว่า
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยทางหลวงที่ได้รับสัมปทาน

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของ
บุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำ
ได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
ของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติทางหลวงสัมปทาน พ.ศ.
๒๕๔๒”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุ
เบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติทางหลวงที่ได้รับสัมปทาน พุทธศักราช
๒๔๗๓

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ทางหลวงสัมปทาน” หมายความว่า ทางที่รัฐให้สัมปทานแก่บุคคลใด ๆ ในการ
สร้างหรือบำรุงรักษา โดยเก็บค่าใช้ทาง ไม่ว่าในระดับพื้นดิน ใต้หรือเหนือพื้นดินหรือใต้หรือเหนือ
อสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น และให้หมายความรวมถึงอุโมงค์ สะพาน เรือหรือพาหนะสำหรับขนส่งข้าม
ฟาก และท่าเรือสำหรับขึ้นหรือลงรถ ที่จัดไว้เพื่อประโยชน์แก่ทางหลวงสัมปทานด้วย

“สร้าง” หมายความว่า การก่อสร้าง ขยาย หรือบูรณะ

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖/ตอนที่ ๒๙ ก/หน้า ๑/๒๑ เมษายน ๒๕๔๒

“บำรุงรักษา” หมายความว่า การดูแลรักษาหรือซ่อมแซมทางหลวงสัมปทานและอุปกรณ์ทางหลวงสัมปทานเพื่อให้คงสภาพใช้งานได้ดีตามปกติ รวมทั้งการเสริมความแข็งแรง การยืดอายุการใช้งานของทางหลวงสัมปทานและอุปกรณ์ทางหลวงสัมปทาน การติดตั้งและเสริมแต่งอุปกรณ์ทางหลวงสัมปทานหรือสิ่งที่ไม่ได้ก่อสร้างหรือติดตั้งไว้ เพื่อให้ทางหลวงสัมปทานมีสภาพสมบูรณ์ยิ่งขึ้น หรือมีความสะดวกและปลอดภัยแก่ผู้ใช้ แต่ไม่หมายความรวมถึงการบูรณะ

“อุปกรณ์ทางหลวงสัมปทาน” หมายความว่า อาคาร สิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นที่ต้องมีเพื่อการบำรุงรักษาและการประกอบกิจการทางหลวงสัมปทาน รวมทั้งเครื่องมือเครื่องใช้ในระบบควบคุมการเก็บเงินค่าใช้ทาง ระบบการสื่อสาร และระบบการควบคุมการจราจรของทางหลวงสัมปทาน เพื่อประโยชน์ในการบริหารทางหลวงสัมปทานและเพื่ออำนวยความสะดวกแก่การจราจร

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมทางหลวง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของกรมทางหลวงซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้มีอำนาจและหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖ การให้สัมปทานรายได้ถ้าอยู่ในหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ ให้ปฏิบัติตามกฎหมายนั้นด้วย

ให้นำกฎหมายว่าด้วยทางหลวงมาใช้บังคับกับทางหลวงสัมปทานโดยอนุโลม เว้นแต่ที่ได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะในพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

สัมปทาน

มาตรา ๗ ในกรณีที่รัฐประสงค์จะให้สัมปทานในการสร้างหรือบำรุงรักษาทางสายใด ให้อธิบดีออกประกาศเชิญชวนให้มีการยื่นข้อเสนอตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนด

การให้สัมปทานในการสร้างหรือบำรุงรักษาทางที่มีขนาดเล็กหรือเป็นการต่อเติมโครงการเดิมตามลักษณะที่กำหนดในกฎกระทรวงจะดำเนินการโดยไม่ต้องออกประกาศเชิญชวนตามวรรคหนึ่งก็ได้

การยื่นคำขอรับสัมปทานและการให้สัมปทาน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้ยื่นคำขอรับสัมปทานต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๘ เมื่อรัฐมนตรีพิจารณาเห็นว่าผู้ยื่นคำขอรับสัมปทานรายใดสมควรได้รับสัมปทาน ให้รัฐมนตรีรายงานความเห็นในเรื่องการขอรับสัมปทานไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ

มาตรา ๙ ผู้รับสัมปทานจะโอนสัมปทานได้ต่อเมื่อมีเหตุอันสมควรและรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้วเห็นว่าผู้รับโอนมีคุณสมบัติตามมาตรา ๗ วรคส. และอนุญาตให้โอนสัมปทานได้

ผู้รับโอนสัมปทานตามวรรคหนึ่งต้องรับไปซึ่งสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบทั้งหมดของผู้รับสัมปทานรายเดิม

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานสิ้นสภาพนิติบุคคลหรือตกเป็นบุคคลล้มละลาย ให้ผู้ชำระบัญชีหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ แล้วแต่กรณี เป็นผู้มียุติแสดงเจตนาในการโอนสัมปทานตามมาตรา ๙

การแสดงเจตนาในการโอนสัมปทานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๑ การโอนสัมปทานตามมาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานไม่ได้รับอนุญาตให้โอนสัมปทานให้อธิบดีมีหนังสือแจ้งให้ผู้รับสัมปทานทราบพร้อมทั้งเหตุผล ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รัฐมนตรีมีคำสั่ง

หมวด ๒

การสร้างหรือบำรุงรักษา

มาตรา ๑๓ เพื่อประโยชน์ในการสร้างหรือบำรุงรักษาทางหลวงสัมปทาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานของผู้รับสัมปทานซึ่งผู้รับสัมปทานแต่งตั้งด้วยความเห็นชอบของอธิบดี มีอำนาจเข้าไปใช้สอยหรือครอบครองอสังหาริมทรัพย์ซึ่งมีใช้ที่อยู่อาศัยของบุคคลใดเป็นการชั่วคราวได้ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) การใช้สอยหรือครอบครองนั้นให้กระทำได้เท่าที่จำเป็นสำหรับการสำรวจเพื่อสร้างทางหลวงสัมปทาน หรือเท่าที่จำเป็นสำหรับการป้องกันอันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดแก่ทางหลวงสัมปทาน

(๒) ผู้รับสัมปทานได้แจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวันก่อนวันเริ่มกระทำการนั้น ถ้าไม่อาจติดต่อกับเจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ได้ให้ประกาศให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวัน การประกาศให้ทำเป็นหนังสือปิดไว้ ณ ที่ซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่

และ ณ ที่ทำการเขตหรืออำเภอ ที่ทำการกำนัน และที่ทำการผู้ใหญ่บ้านซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ ทั้งนี้ ให้แจ้งกำหนดวัน เวลา และการที่จะกระทำนั้นไว้ด้วย

ในกรณีที่มีการปฏิบัติตามมาตรานี้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครอง อสังหาริมทรัพย์หรือผู้ทรงสิทธิอื่น บุคคลนั้นย่อมเรียกค่าทดแทนจากผู้รับสัมปทานได้ และถ้าไม่สามารถตกลงกันในจำนวนค่าทดแทน ให้มอบข้อพิพาทให้อนุญาตตุลาการวินิจฉัย

มาตรา ๑๔ ในระหว่างการสร้างทางหลวงสัมปทานถ้าผู้รับสัมปทานประสงค์จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงแบบรูปและรายการละเอียดทางเทคนิคในการก่อสร้างให้แตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ในสัมปทาน แต่ยังคงอยู่ในขอบเขตการดำเนินการตามสัมปทานและไม่เป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายตามสัมปทาน ให้ผู้รับสัมปทานยื่นคำขอต่ออธิบดี ในกรณีเช่นนี้ให้เป็นอำนาจของอธิบดีที่จะอนุมัติได้เมื่อปรากฏว่าการแก้ไขเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นความจำเป็นโดยไม่ทำให้ทางราชการต้องเสียประโยชน์หรือเป็นการแก้ไขเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการ

มาตรา ๑๕ ในการสร้างทางหลวงสัมปทานผู้รับสัมปทานจะเปลี่ยนแปลงร่องน้ำ ท่อ น้ำ ย้ายสายไฟฟ้า สายโทรศัพท์ หรือรื้อถอนสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่กีดขวางการสร้างนั้นก็ได้ แต่การเปลี่ยนแปลงหรือรื้อถอนนั้นจะกระทำต่อเมื่อได้แจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองทราบก่อนล่วงหน้า ไม่น้อยกว่าสิบห้าวันก่อนวันเริ่มกระทำการนั้น และต้องจัดทำไปในทางที่จะทำให้เกิดความเสียหาย และทำความไม่สะดวกน้อยที่สุด ถ้ามีความเสียหายเกิดขึ้นผู้รับสัมปทานต้องชดเชยค่าเสียหายนั้น

ถ้าสิ่งที่กีดขวางตามวรรคหนึ่งเป็นของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจอื่น การเปลี่ยนแปลงหรือรื้อถอนนั้นจะต้องกระทำภายใต้การกำกับดูแลของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจนั้น

มาตรา ๑๖ ถ้าทางหลวงสัมปทานจะต้องตัดผ่านทางรถไฟ ทางหลวงประเภทอื่น ทางส่วนบุคคล หรือทางน้ำที่มีอยู่เดิม ผู้รับสัมปทานจะต้องจัดให้มีทางชั่วคราวตามสภาพไม่น้อยกว่าที่เป็นอยู่เดิมเพื่อให้ใช้ได้ระหว่างการสร้าง ถ้ามีความเสียหายเกิดขึ้นผู้รับสัมปทานต้องชดเชยค่าเสียหายนั้น และเมื่อหมดความจำเป็นในการสร้างแล้วให้จัดทำทางดังกล่าวให้กลับคืนสู่สภาพเดิมโดยเร็วซึ่งต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่เมื่อหมดความจำเป็น

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแนวของทางดังกล่าวให้ต่างไปจากเดิมผู้รับสัมปทานต้องจัดให้มีทางขึ้นใหม่ตามสภาพไม่น้อยกว่าที่เป็นอยู่เดิมเพื่อให้ใช้ไปมาได้ทดแทนทางเดิมด้วย

ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ถ้ามีเหตุอันสมควร อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายจะดำเนินการดังกล่าวแทน โดยผู้รับสัมปทานต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ทางราชการต้องรับภาระจ่ายจริงเพื่อการนั้นพร้อมเงินเพิ่มอีกร้อยละสิบของเงินจำนวนดังกล่าวด้วยก็ได้

มาตรา ๑๗ ห้ามมิให้ผู้ใดสร้างทางหรือสิ่งอื่นใดเพื่อเป็นทางเข้าออก เชื่อม หรือผ่านทางหลวงสัมปทาน เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอธิบดี ในกรณีเช่นนี้ ให้อธิบดีอนุญาตได้เมื่อได้รับความเห็นของผู้รับสัมปทานเพื่อประกอบการพิจารณาแล้วปรากฏว่าการกระทำดังกล่าวจะไม่มีผลกระทบต่อความเป็นเหตุให้เกิดภัยอันตรายกับผู้ใช้งาน ในการอนุญาตอธิบดีจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้

รวมทั้งกำหนดมาตรการเพื่อประโยชน์ในการจราจร การป้องกันอุบัติเหตุ และการรักษาสิ่งแวดล้อม และเมื่ออธิบดีมีหนังสืออนุญาตแล้ว ผู้รับสัมปทานต้องให้ความสะดวกเพื่อการนั้นตามสมควร

ถ้าผู้ได้รับอนุญาตกระทำความผิดเงื่อนไขที่กำหนดในการอนุญาต หรือมีเหตุอื่นที่จำเป็น เพื่อประโยชน์แก่งานทางหรือประโยชน์ของรัฐ อธิบดีจะเพิกถอนการอนุญาตนั้นเสียก็ได้

มาตรา ๑๘ ทางหรือสิ่งอื่นใดที่สร้างขึ้นโดยไม่ได้รับอนุญาต ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดหรือที่อธิบดีได้มีคำสั่งให้เพิกถอนการอนุญาต ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำการดังกล่าวหรือ ถอนหรือทำลายภายในกำหนดเวลาอันสมควร ถ้าไม่ปฏิบัติตามให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายหรือ ถอนหรือทำลาย โดยผู้นั้นจะเรียกร้องค่าเสียหายมิได้และต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนั้นด้วย ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๑๖ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๙ ผู้ยื่นคำขอหรือผู้รับสัมปทานที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของอธิบดีตาม มาตรา ๑๗ มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๐ เมื่อสร้างทางหลวงสัมปทานหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของทางหลวง สัมปทานเสร็จแล้ว ผู้รับสัมปทานจะเปิดการจราจรได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี

ให้ผู้รับสัมปทานซึ่งประสงค์จะเปิดการจราจรตามวรรคหนึ่งยื่นคำขอต่อรัฐมนตรี และให้รัฐมนตรีมีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้รับสัมปทานทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับคำขอ

มาตรา ๒๑ ทางหลวงสัมปทานและอุปกรณ์ทางหลวงสัมปทานใดจะตกเป็นของรัฐ เมื่อใดให้เป็นไปตามที่กำหนดในสัมปทาน

มาตรา ๒๒ ในกรณีมีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ รัฐมีอำนาจเข้ายึดถือ ครอบครองทางหลวงสัมปทานก่อนสัมปทานสิ้นอายุได้ และในกรณีเช่นนี้รัฐมีอำนาจเข้ายึดถือ ครอบครองบรรดาอุปกรณ์ทางหลวงสัมปทานทั้งหมดได้ด้วย

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๓ ในการยึดถือครอบครองทางหลวงสัมปทานและอุปกรณ์ทางหลวง สัมปทานตามมาตรา ๒๒ รัฐจะต้องใช้ค่าทดแทนให้แก่ผู้รับสัมปทานตามที่กำหนดในสัมปทาน ใน กรณีที่สัมปทานมิได้กำหนดเรื่องค่าทดแทนไว้ ให้ใช้ค่าทดแทนโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ผู้รับสัมปทาน ควรได้รับตามความเป็นธรรม

ให้อธิบดีมีหนังสือแจ้งให้ผู้รับสัมปทานมารับเงินค่าทดแทนภายในเวลาที่กำหนด ถ้า ผู้รับสัมปทานไม่มารับเงินภายในกำหนดเวลาที่ได้รับแจ้ง ให้อธิบดีนำเงินค่าทดแทนไปฝากไว้กับ ธนาคารออมสินในชื่อของผู้รับสัมปทาน

มาตรา ๒๔ ในทางหลวงสัมปทานที่เปิดการจราจรแล้ว ถ้าผู้รับสัมปทานประสงค์จะซ่อมแซมอย่างใหญ่ ซึ่งไม่เป็นการเปลี่ยนแปลงอันเป็นการสำคัญ และไม่ทำให้เสื่อมประโยชน์ของรัฐและประชาชน ให้อำนาจการนี้ๆ พร้อมแบบรูปและรายการละเอียด และประมาณการค่าใช้จ่ายต่ออธิบดี เมื่อได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีแล้วผู้รับสัมปทานจึงจะกระทำการนั้นได้ ในการอนุญาตอธิบดีจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้

การดำเนินการใดเป็นการซ่อมแซมอย่างใหญ่ ซึ่งไม่เป็นการเปลี่ยนแปลงอันเป็นการสำคัญให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด และแจ้งให้ผู้รับสัมปทานทราบแล้ว

หมวด ๓

การกำกับ ตรวจสอบ และควบคุม

มาตรา ๒๕ นอกจากที่กำหนดไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบการก่อสร้างทางหลวงสัมปทาน และถ้าผู้รับสัมปทานไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือกระทำผิดข้อกำหนดในสัมปทานก็ให้แจ้งผู้รับสัมปทานดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด

(๒) พิจารณาและเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับทางหลวงสัมปทานที่ผู้รับสัมปทานแจ้งว่าได้สร้างเสร็จบริบูรณ์แล้ว

(๓) ตรวจสอบการประกอบกิจการทางหลวงสัมปทาน และถ้าผู้รับสัมปทานไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือกระทำผิดข้อกำหนดในสัมปทานก็ให้แจ้งผู้รับสัมปทานดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด

(๔) สืบสวนในเรื่องอุบัติเหตุใดๆ ที่เกิดขึ้นในกรณีที่ต้องการทราบว่าผู้รับสัมปทานมีส่วนรับผิดชอบตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามข้อกำหนดในสัมปทานหรือไม่

(๕) แจ้งให้ผู้รับสัมปทานซ่อมแซมทางหลวงสัมปทานหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของทางนั้น

(๖) แจ้งให้ผู้รับสัมปทานปฏิบัติการใด ๆ อันเกี่ยวข้องด้วยความปลอดภัยของประชาชนได้ โดยกำหนดให้ผู้รับสัมปทานมีเวลาปฏิบัติการเกี่ยวกับความปลอดภัยดังกล่าว

มาตรา ๒๖ อธิบดีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาห้ามมิให้ผู้ใดเปลี่ยนแปลงสภาพที่ดินริมเขตทางหลวงสัมปทานทั้งสายหรือบางส่วนในลักษณะที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางหลวงสัมปทาน เช่น มิให้ขุดหรือถมร่อง คู บ่อน้ำ สระ หรือหลุมใด ๆ ภายในระยะอันสมควรจากเขตทางหลวงสัมปทาน เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย และในการอนุญาตอธิบดีจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้

ผู้ยื่นคำขอซึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของอธิบดีตามวรรคหนึ่งมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๗ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าตรวจทางหลวงสัมปทานและเข้าไปในโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างของผู้รับสัมปทานที่ใช้ในการดำเนินการทางหลวงสัมปทานนั้น

(๒) เรียกให้ผู้รับสัมปทานส่งเอกสารตลอดจนอุปกรณ์อื่นใดที่ใช้บันทึกข้อมูลต่าง ๆ ให้ตรวจสอบตามความจำเป็น

(๓) เรียกผู้รับสัมปทานหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้รับสัมปทานมาสอบถามและให้ข้อเท็จจริง

(๔) ตรวจสอบและรวบรวมข้อเท็จจริงแล้วรายงานต่ออธิบดีในกรณีที่ผู้รับสัมปทานผู้แทนหรือลูกจ้างของผู้รับสัมปทานกระทำความผิดหรือทำให้เกิดความเสียหายเพราะเหตุที่ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามข้อกำหนดในสัมปทาน

มาตรา ๒๘ ถ้าผู้รับสัมปทานไม่กระทำการใด ๆ ตามที่อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายได้สั่งให้ทำตามมาตรา ๒๕ อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเข้ากระทำการโดยผู้รับสัมปทานเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ทางราชการต้องรับภาระจ่ายจริงเพื่อการนั้น พร้อมเงินเพิ่มอีกร้อยละสิบของเงินจำนวนดังกล่าวด้วย

มาตรา ๒๙ ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในสัมปทาน ไม่บำรุงรักษาทางหลวงสัมปทานจนอาจเป็นเหตุให้เกิดภัยอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอันเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐ หรือการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ให้อธิบดีมีหนังสือเตือนให้ผู้รับสัมปทานปฏิบัติให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด

ในกรณีที่ให้มีหนังสือเตือนตามวรรคหนึ่งแล้ว แต่ผู้รับสัมปทานยังคงฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ให้รัฐมนตรีเพิกถอนสัมปทานดังกล่าว

เมื่อได้เพิกถอนสัมปทานแล้วให้อุปกรณ์ทางหลวงสัมปทานทั้งหมดตกเป็นของรัฐ

หมวด ๔

การจัดหาอสังหาริมทรัพย์

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานมีความจำเป็นที่จะต้องได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้างทางหลวงสัมปทานตามที่กำหนดไว้ในสัมปทาน และผู้รับสัมปทานไม่สามารถดำเนินการให้ได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์เพื่อการนั้นโดยวิธีอื่นได้ ให้กรมทางหลวงเป็นผู้ดำเนินการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์โดยผู้รับสัมปทานเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายและค่าทดแทน เว้นแต่ในสัมปทานจะได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

หมวด ๕

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๑ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๗ หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๓ ผู้ใดหลีกเลี่ยงไม่เสียค่าใช้จ่ายที่กำหนดในสัมปทานต้องระวางโทษปรับไม่เกินสิบเท่าของค่าใช้จ่ายนั้น

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๔ การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติทางหลวงที่ได้รับสัมปทาน พุทธศักราช ๒๔๗๓ ที่ได้ปฏิบัติไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับ ให้เป็นอันใช้ได้

บรรดาสัมปทานตามพระราชบัญญัติทางหลวงที่ได้รับสัมปทาน พุทธศักราช ๒๔๗๓ ให้ถือว่าเป็นสัมปทานตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ให้ใช้บังคับตามพระราชบัญญัติทางหลวงที่ได้รับสัมปทาน พุทธศักราช ๒๔๗๓ จนกว่าสัมปทานนั้นจะสิ้นสุดลง

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติทางหลวงที่ได้รับสัมประทาน พุทธศักราช ๒๔๗๓ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว บทบัญญัติบางมาตราไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เอกชนจะเข้ามาลงทุนในกิจการอันเป็นสาธารณูปโภค และบทกำหนดโทษไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ประกอบกับบทบัญญัติของกฎหมายอื่นที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ให้นำมาใช้บังคับได้ถูกยกเลิกไปแล้ว สมควรปรับปรุงให้เหมาะสมกับภาวะทางเศรษฐกิจและสภาพสังคมปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

กมลฤทัย/ปรับปรุง

๒๑ มีนาคม ๒๕๕๖

สุพิชชา/ตรวจ

๓ เมษายน ๒๕๕๖